

Ενημέρωση σχετικά με τον επιβλαβή οργανισμό καραντίνας *Xylella fastidiosa* (Well and Raju) - Αναδυόμενος κίνδυνος» Σχετικά : <http://www.bpi.gr>, <https://www.minagric.gr/>

Xylella fastidiosa , είναι ένας επιβλαβής οργανισμός καραντίνας εξαιρετικά επικίνδυνος για την Γεωργία και για το μέλλον αυτής (ελαιοκομία, δενδροκομία αμπελουργία κλπ.).

Μέχρι σήμερα , **δεν έχει διαπιστωθεί** η παρουσία του φυτοπαθογόνου μικροοργανισμού , στην **Ελλάδα**.

Διαπιστώθηκε το έτος 2013 αρχικά σε ελιές , στην περιοχή της Απουλίας στην Ιταλία και αργότερα στην περιοχή Τοσκάνη . Η ασθένεια αργότερα ανιχνεύθηκε στη Γαλλία (Κορσική, Κυανή Ακτή) και στην Ισπανία (Βαλένθια, Μαδρίτη, Ανδαλουσία). Η ασθένεια διαπιστώθηκε το 2019 και στην Πορτογαλία στην περιοχή τού Πόρτο και της Λισαβόνας (2021)

Παγκόσμια έχει γίνει καταγραφή του παθογόνου σε καλλιέργειες Αμυγδαλιάς, ροδακινιάς, δαμασκηνιάς, βερικοκιάς, κορομηλιάς, είδη βελανιδιάς, είδη κέρκις, είδη πετελάς, πεκάν, πλάτανους, ηλιάνθους και άλλα .Το παθογόνο γενικά έχει πολύ μεγάλο εύρος φυτών ξενιστών , ποωδών και δενδρωδών, καλλιεργούμενων και αυτοφυών φυτών. **Προσβάλλει διάφορα καλλιεργούμενα φυτά (μεγάλης καλλιέργειας, καρποφόρα δένδρα, ελιά , αμπέλι, καλλωπιστικά), αυτοφυή φυτά και δασικά δένδρα .** Γενικά εγκαθίσταται και πολλαπλασιάζεται στα αγγεία του ενεργού ξύλου. Τα συμπτώματα που προκαλούνται από το βακτήριο ποικίλλουν ανάλογα με το φυτό ξενιστή. Γενικά, καθώς το βακτήριο προσβάλλει τα αγγεία του ξύλου και εμποδίζει τη μεταφορά νερού και ανόργανων θρεπτικών στοιχείων, τα ασθενή φυτά εκδηλώνουν συμπτώματα μαρασμού, νέκρωσης (καψαλίσματος) και ξήρανσης του φυλλώματος, ακολουθούμενα τελικά από την πλήρη νέκρωση του φυτού. Σημειώνεται ότι είναι δυνατόν να υπάρχουν προσβεβλημένα φυτά του ίδιου είδους με ή χωρίς συμπτώματα .

- **Σχετική φυτοϋγειονομική νομοθεσία Εκτελεστικός Καν. (ΕΕ) 2020/1201, Εκτελεστικός Καν. (ΕΕ) 2019/2072.**

- επικαιροποιημένος κατάλογος της EFSA με τα φυτά-ξενιστές παγκοσμίως (EFSA2018):<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2018.5408>
- επικαιροποιημένος κατάλογος της ΕΕ με τα φυτά-ξενιστές που έχουν εντοπιστεί στην ΕΕ:https://ec.europa.eu/food/plant/plant_health_biosecurity/legislation/emergency_measures/xylella-fastidiosa/susceptible_en

❖ **Αντιμετώπιση-Πρόληψη :** Η αντιμετώπιση της ασθένειας βασίζεται στην Πρόληψη ώστε να παρεμποδιστεί η είσοδος και η διασπορά του φυτοπαθογόνου βακτηρίου στη Χώρα μας. Χρησιμοποιήστε ελεγμένο, υγιές και πιστοποιημένο φυτικό / φυτωριακό υλικό, συνοδευόμενο από Φυτοϋγειονομικό Διαβατήριο. Ευπαθή Φυτά Τρίτων χωρών που προορίζονται για φύτευση πρέπει κατά την εισαγωγή τους να συνοδεύονται από Πιστοποιητικό Φυτοϋγείας με ειδικές Πρόσθετες Δηλώσεις.

❖ **Φυτοϋγειονομικές προϋποθέσεις διακίνησης φυτών:**

Όλα τα φυτά προς φύτευση απαιτείται να συνοδεύονται από φυτοϋγειονομικό διαβατήριο, όπως ορίζεται στη φυτοϋγειονομική νομοθεσία (Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2019/2072).

Τα φυτά-ξενιστές τού *X. fastidiosa* , φυτά προς φύτευση , προελεύσεως **τρίτης χώρας** οφείλουν να συνοδεύονται κατά την εισαγωγή τους από πιστοποιητικό φυτοϋγείας .Στη συνέχεια για να διακινηθούν οπουδήποτε στην Ελλάδα πρέπει να συνοδεύονται από φυτοϋγειονομικό διαβατήριο , που θα εκδοθεί από την αρμόδια ΔΑΟΚ του Σημείου Εισόδου.

Αν φυτά με προέλευση **τρίτης χώρας εισέρχονται στην Ελλάδα μέσω άλλου κράτους-μέλους Ε.Ε.** (π.χ. από τη Ιταλία , Ολλανδία , Βουλγαρία κλπ), απαιτείται να συνοδεύονται απαραίτητα από φυτοϋγειονομικό διαβατήριο τού κράτους-μέλους .

Φυτά προς φύτευση **που παράγονται στην Ελλάδα** (π.χ. ελιά, άλλα καρποφόρα, καλλωπιστικά φυτά γνωστά ως ξενιστές κλπ.) , συνοδεύονται **απαραίτητα** από φυτοϋγειονομικό διαβατήριο.

Φυτά προς φύτευση **προελεύσεως Κράτους-Μέλους Ε.Ε.** για να διακινηθούν στην Ελλάδα οφείλουν να συνοδεύονται από φυτοϋγειονομικό διαβατήριο (ελιά, άλλα καρποφόρα, καλλωπιστικά φυτά γνωστά ως ξενιστές κλπ.).

Οι αρμόδιοι γεωπόνοι , οι σύμβουλοι γεωργικών εκμεταλλεύσεων και οι μελετητές οφείλουν να ενημερώνουν τους καλλιεργητές για τις φυτοϋγειονομικές απαιτήσεις απόκτησης πολλαπλασιαστικού υλικού, καθώς απαγορεύεται η προμήθεια φυτών προς φύτευση χωρίς αυτά να πληρούν τις φυτοϋγειονομικές προϋποθέσεις. Επίσης οι επαγγελματίες πρασίνου και οι διακινητές φυτών προς φύτευση να είναι προσεκτικοί ως προς τις υποχρεώσεις αλλά και ευθύνες που φέρουν για την τήρηση των φυτοϋγειονομικών απαιτήσεων που υπάρχουν στη διακίνηση φυτών. Οι φυτωριακές επιχειρήσεις οφείλουν να αναγγέλλουν κάθε άφιξη πολλαπλασιαστικού υλικού στο οικείο Τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης και Ελέγχων (Υπ. Αγρ. Αν. & Τροφ.).

Σύμφωνα με τη φυτοϋγειονομική νομοθεσία (άρθρ. 14 και 15 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031) είναι υποχρεωτική η άμεση γνωστοποίηση οποιασδήποτε ύποπτης εμφάνισης επιβλαβών οργανισμών ή συμπτωμάτων από όλους τους ενδιαφερόμενους (καλλιεργητές- εισαγωγείς – επαγγελματίες πρασίνου , διακινητές φυτών προς φύτευση αλλά και κάθε εμπλεκόμενο) (πχ , συμπτώματα «καψίματος» στα φύλλα και ταχύτατη αποπληξία φυτών) ή οτιδήποτε άλλο ανησυχητικό αφορά την φυτοϋγεία , στη αρμόδια φυτοϋγειονομική υπηρεσία της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής της κατά τόπου Περιφερειακής Ενότητας (ΔΑΟΚ).